Kolding Kommune
en del af trekantområdet

European Energy A/S
Gyngemose Parkvej 50
2860 Søborg

og

Eurowind Energy A/S
Mariagervej 58B
9500 Hobro

XX. måned 2026 - Sagsnr. 23/10878

UDKAST § 25-tilladelse til vindmølle- og solcelleanlæg ved Farris

Kolding Kommune meddeler hermed tilladelse efter miljøvurderingslovens § 25 til opførelse og drift af et vindmølle- og solcelleanlæg ved Farris.

Projektet omfatter etablering af et vindmølle- og solcelleanlæg, og det samlede projekt vurderes at omfatte følgende anlægstyper på miljøvurderingslovens bilag 2:

- Punkt 3 a): Industrianlæg til fremstilling af elektricitet, damp og varmt vand
- Punkt 3 j): Anlæg til udnyttelse af vindkraft til energiproduktion (vindmøller), bortset fra enkeltstående vindmøller i landzone med en totalhøjde på op til 25 m (husstandsmøller).

European Energy A/S og Eurowind Energy A/S (herefter bygherren) har søgt Kolding Kommune om etablering af en vindmølle- og solcelleanlæg ved Farris i Kolding Kommune. Det samlede projektområde omfatter ca. 317 ha.

Projektområdet er ligeledes blevet udpeget som en statslig energipark. Plan- og Landdistriktsstyrelsen har derfor udarbejdet en bekendtgørelse for området, som medfører videre adgang til at dispensere fra visse beskyttelseshensyn med henblik på at realisere energiparken. Bekendtgørelse nr. 647 om en energipark ved Farris i Kolding Kommune trådte i kraft d. 6. juli 2026.

Udover projektområdet, så omfatter miljøvurderingen også kabelforbindelsen fra energiparken til Maugstrup transformerstation. 5,5 km af ud 12,5 km kabelforbindelse er beliggende i Haderslev Kommune. Kolding Kommune og Haderslev Kommune har derfor samarbejdet om miljøvurderingen af kabelforbindelsen.

Byrådet traf den XX. måned 2026 afgørelse om at meddele endelig tilladelse til vindmølle- og solcelleanlæg ved Farris.

Afgørelse med begrundelse

Der meddeles hermed tilladelse til vindmølle- og solcelleanlægget som beskrevet og vurderet i miljøvurderingsrapporten. Afgørelsen er truffet på baggrund af bygherres ansøgning og fremlagte miljøvurderingsrapport samt på baggrund af indkomne høringssvar for offentligheden og berørte myndigheder.

UDKAST UDKAST

By- og Fællesforvaltningen
Nytorv 11
6000 Kolding

Miljøvurderingsteamet
vvm@kolding.dk

Tilladelsen meddeles efter § 25 i lov om miljøvurdering[1].

Når miljøkonsekvenserne ved projektet skal opgøres, er det nødvendigt at se på projektets samlede påvirkninger for en lang række miljøparametre i og i umiddelbar nærhed af projektområdet. Projektet kan således sagtens være miljømæssigt gunstigt, selvom det indebærer påvirkninger på nogle parametre, så længe de enkelte påvirkninger samlet set er små.

Tilladelsen gives velvidende, at vindmølle- og solcelleanlægget vil påvirke lokalt og vil medføre miljømæssige påvirkninger af omgivelserne.

Etablering af vindmølle- og solcelleanlægget vil sandsynligvis påvirke omgivelserne i forhold til trafik, støj samt bilag IV-arterne flagermus, odder og padder i området. Dette vurderes at begrænse sig til anlægsfasen, som er en midlertidig, tidsbegrænset periode.

Det er ikke muligt fuldstændigt at opveje projektets negative påvirkninger på miljøet, når vindmølle- og solcelleanlægget er etableret. Miljøvurderingsrapporten viser, at vindmøllerne i energiparken vil være markant synlige og visuelt dominerende i de nære omgivelser inden for 1-2 km's afstand, hvilket også vil påvirke indsynet fra Stepping Kirke.

De nærmeste naboer vil i større eller mindre grad kunne se vindmøllerne på eller omkring deres ejendom, og dette vil for nogle være en gene. Afhængigt af udsigtsforholdene på den enkelte ejendom kan dette for enkelte af de omkringboende naboer være en væsentlig negativ visuel påvirkning som følge af etablering af vindmøllerne. På større afstande vurderes vindmøllerne ikke at medføre en væsentlig visuel påvirkning.

Etablering af energiparken vil desuden kunne påvirke bilag IV-arten flagermus, og ydermere vil den frie bevægelighed af store pattedyr som hjorte igennem området kunne påvirkes. Der vil også være en påvirkning af menneskers sundhed fra vindmøllerne i forhold til skyggekast og lys fra vindmøllerne.

På baggrund af miljøvurderingen er det imidlertid Byrådets samlede vurdering, at vindmølle- og solcelleanlægget kan etableres.

I vurderingen har det været afgørende, at:

- etablering af vindmølle- og solcelleanlægget ikke vil have en væsentlig skadelig indvirkning på Natura 2000-områder eller § 3-beskyttede natur
- etablering af vindmølle- og solcelleanlægget ikke vil have en væsentligt skadelig indvirkning på bilag IV-arter og deres yngle-/rasteområder
- etablering af vindmølle- og solcelleanlægget ikke vil have en væsentligt skadelig indvirkning på grundvandet (hverken på grundvandsdannelsen, grundvandets kvantitet eller grundvandets kvalitet)
- den grønne elproduktion vil bidrage positivt til både de kommunale og nationale mål for den grønne omstilling

Det er samlet vurderet, at etablering af vindmølle- og solcelleanlægget ikke vil have en væsentlig negative påvirkning på det omkringliggende miljø.

[1] Lovbekendtgørelse nr. 4 af 3/1 2023 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)

UDKAST UDKAST

Bygherre har foreslået afværgende foranstaltninger i forhold til driftstop/flagermusstop af vindmøller i drift og afskærmende beplantning i forhold til den visuelle påvirkning, samt afværgende foranstaltninger i anlægsperioden i forhold til trafik samt bilag IV-arterne odder, flagermus og løvfrø for at sikre en tilstrækkelig beskyttelse af arterne. De afværgende foranstaltninger er stillet som vilkår i nærværende tilladelse.

Det drejer sig om krav til energiparkens udformning og placering, afskærmningen af solcellerne med beplantningsbælter, udlægning af arealer til faunapassage, friholdelse af og respektafstand til natur og beskyttede sten- og jorddiger. I anlægsfasen vil der blive udarbejdet en ruteplan for at afværge en potentiel væsentlig negativ påvirkning fra trafik, og etablering af paddehegn for at sikre beskyttelse af padder samt effektiv overvågning af evt. underboringer ved krydsning af vandløb for at undgå en potentiel forurening af vandmiljøet og påvirkning af bilag IV-arten odder. Der vil desuden være en begrænset mulighed for fældning og beskæring af træer med huller eller hulheder, og der vil være driftsstop af vindmøllerne på visse tidspunkter pga. skyggekast og/eller flagermus.

Vilkår for tilladelsen

Tilladelsen omfatter etablering og drift af en vind- og solcelleanlæg ved Farris i Kolding Kommune jf. miljøvurderingen herfor.

Det er en forudsætning for tilladelsen, at projektet i al væsentlighed etableres inden for de fysiske og miljømæssige rammer, som er angivet i miljøvurderingsrapporten.

Det præciseres, at bygherren er den, der etablerer anlægget. Driftsherren er den, der driver anlægget. Grundejeren er den, der ejer matriklerne.

Tilladelsen meddeles på følgende vilkår:

A. Anlægsfasen

Det er bygherre, der er ansvarlig for at overholde vilkårene i anlægsfasen.

Landskab, kulturarv og visuelle forhold

1. Det samlede anlæg – solcellemoduler, vindmøller, batterianlæg, transformere, teknikbygninger, lynafleder, læskure, stier og interne grusveje, beplantningsbælter og hegn – etableres i overensstemmelse med lokalplan nr. 1368-81 Solceller og vindmøller ved Farris og den tilhørende miljøvurderingsrapport.
2. Materiale- og farvevalg følger bestemmelserne i lokalplan nr. 1368-81.
3. Energiparken må ikke tages i brug før, at der er etableret adgangsveje, stier, afskærmende beplantning herunder forstærkende beplantning ved udvalgte strækninger, uhindret passage over eksisterende vandløb, vådområder samt faunapassager med tilhørende beplantningsholme jf. bestemmelsen i § 11 i lokalplan 1368-81.
4. Desuden skal beboelsesejendomme indenfor 4 gange totalhøjden på vindmøllerne være nedlagte inden ibrugtagning. I forbindelse med ibrugtagningstilladelsen skal beboelsesejendommene indenfor 4 gange totalhøjden på vindmøllerne nedlægges som boliger.

UDKAST UDKAST

5. For at dokumentere at afstandskravet i ovenstående vilkår er overholdt, skal en landinspektør foretage opmåling af afstanden til nærmeste nabobeboelser i forbindelse med opsætningen af vindmøllerne. Landinspektørens opmåling indsendes til Kolding Kommune snarest muligt og senest tre måneder efter vindmøllerne er blevet opsat.

6. Inden der iværksættes jordarbejder i plan- og projektområdet, skal bygherre indgå aftale med Museum Sønderjylland om forundersøgelser på relevante arealer eller overvågning af gravearbejdet i marken.

7. Bygherre skal for egen regning lade placeringen af solcellemodulerne og vindmøllerne med Kolding Kommune som påtaleberettiget tinglyse. Det skal fremgå af tinglysningen, at hvis driftsherre ikke har fjernet energiparken 1 år efter driftsophør, så kan Kolding Kommune lade arbejdet udføre på grundejers regning jf. vilkår 78 i nærværende tilladelse.

8. Der skal være afskærmende beplantning bestående af mindst 3 planterækker og med en bredde på mindst 5 meter langs med delområdernes afgrænsning som angivet i lokalplan 1368-81.

9. Langs udvalgte strækninger skal den eksisterende afskærmende beplantning forstærkes med et supplerende beplantningsbælte med en bredde på minimum 10 m og bestå af mindst 6 planterækker som angivet i lokalplan 1368-81.

10. Hvert enkelt hegn eller småbeplantninger anlægges med mindst 75 % løvfældende, naturligt hjemmehørende planter af hensyn til beplantningens afskærmende effekt og vedvarende robusthed.

11. Hvert enkelt hegn eller småbeplantning anlægges med mindst 25 % plantearter, som er til gavn for bier og andre bestøvende insekter.

    Beplantning i lokalplanområdet skal bestå af en blanding af hjemmehørende buske og træer, som slåen, almindelig hvidtjørn, engriflet hvidtjørn, æblerose, hunderose, hassel, dunet gedeblad, kvalkved, benved, skovæble, fjeldribs, skovfyr, taks, rødel, fuglekirsebær, brombær, eg, navr, spidsløn, ær, tørst, mirabel, kræge, hæg, røn, seljerøn, småbladet lind og storbladet lind.jf. bestemmelsen i § 9 i lokalplan 1368-81.

12. Det påhviler driftsherre at sikre de etablerede hegn gode vækstmuligheder og efterbedre med træer og buske efter behov. Beplantningen skal renholdes i mindst tre vækstsæsoner. En vækstsæson løber fra 1. april til 30. september.

13. Beplantningen skal senest 3 år efter etablering være i tilstrækkelig vækst til at kunne danne en sammenhængende og afskærmende beplantning på mindst 4 meters højde. Der kan som led i projektets etablering anvendes ammetræer, dog ikke poppel og/eller pil.

14. Kommunen skal godkende beplantningen forud for etablering. Til brug for kommunens godkendelse skal vedlægges følgende oplysninger:

UDKAST UDKAST

A. Planteliste, der skal indeholde oplysninger om de anvendte planters art, oprindelse og kvalitet

B. Renholdelsesmetode

15. Kommunen kan i op til 3 år efter etablering ved besigtigelse kontrollere, at kravene til projektet er opfyldt, herunder at træer og buske er i tilstrækkelig vækst til indenfor en rimelig tidsramme at kunne danne en afskærmende beplantning på mindst 4 meters højde.

    Hvis kommunen ved besigtigelse konstaterer, at beplantningen er utilstrækkelig i forhold til ovenstående, skal driftsherre udarbejde en handlingsplan for reetablering af beplantning i henhold til ovenstående vilkår. Planen skal godkendes af Kolding Kommune inden iværksættelse.

16. Der skal udlægges en beskyttelseszone med en bredde på 7 meter fra det enkelte diges midte som angivet i lokalplan nr. 1368-81. Beskyttelseszonen skal fremstå med græs eller blomstergræs og skal friholdes for byggeri og anlæg, hegn, terrænregulering, busk- og træbeplantning. Dog tillades stier.

Natur, fauna og beskyttede arter

17. Der må ikke opføres bebyggelse samt tekniske anlæg og installationer herunder solcellepaneler inden for en afstand af mindst 30 meter fra skovbryn for fredskov som angivet i lokalplan 1368-81, dog undtaget læ- og foderskure og mindre bebyggelse. Under anlægsarbejdet skal samme respektafstand på 30 m holdes i forhold til anlæg og kørsel med større maskiner og køretøjer.

18. Der må ikke opføres bebyggelse samt tekniske anlæg og installationer herunder solcellepaneler inden for en afstand af mindst 10 meter fra § 3-beskyttede naturtyper som angivet i lokalplan 1368-81. Under anlægsarbejdet skal samme respektafstand på 10 meter overholdes i forhold til anlæg og kørsel med større maskiner og køretøjer.

19. Evt. beskæring eller fældning af træer med huller eller hulheder skal ske i september eller oktober måned. Der skal inden være foretaget en undersøgelse af de pågældende træer for flagermus. Flagermusegnede træer kan dog fældes uden for de angivne perioder, såfremt det konstateres, at de pågældende træer ikke anvendes af flagermus.

20. Hvis træerne bruges af flagermus, skal de udsluses inden træerne fældes. Udslusning skal ske efter konsultation med en af Naturstyrelsens vildtkonsulenter.

21. Forud for fældning af træer med flagermus skal der:
    A. For hvert 1 træ der fældes, veteraniseres 2 træer.
       Veteranisering skal ske ved savning/boring af flagermusegnede huller i levende træer (”lagkage-veteranisering”). Derudover kan anvendes sprængning og/eller delvis styning. Træer, der skal veteraniseres, skal findes i nærområdet nærmest muligt de fældede træers placering og ikke længere væk end maksimalt 500 m fra det område, hvor de flagermusegnede træer skal fjernes.

UDKAST UDKAST

I det omfang, det er muligt, skal tiltagene udføres mindst et år, inden de oprindelige træer fjernes. Planlægning og gennemførelse af veteraniseringen skal ske på baggrund af nærmere beskrivelse og rådgivning fra flagermus-specialister.

B. For hvert 1 træ der fældes, sikres 1 træ mod fældning i hele træets levetid fx ved tinglysning på den pågældende matrikel. Sikringen skal ske inden for en radius af maksimalt 500 m fra det område, hvor de flagermusegnede træer skal fjernes. De sikrede træer skal i alder og struktur i videst muligt omfang ligne de træer som fældes.

C. Senest 6 måneder inden fældning af træer, indsendes dokumentation til Kolding Kommune for de veteraniserede og sikrede træer.

22. Der må af hensyn til flagermus ikke udføres ramningsarbejde i perioden 1. april til 15. maj og 15. august til 1. oktober.

23. Der skal laves en faunapassage som indrettes og placeres som angivet i lokalplan nr. 1368-81. Faunapassagen indrettes med flere beplantningsholme med en størrelse på minimum 250 m^2 pr. holm, som placeres spredt i faunapassagen med en indbyrdes afstand på maksimalt 100 meter som angivet i lokalplan nr. 1368-81.

24. Ved anlægsarbejde herunder udlægning af køreplader i projektområdet, i paddernes aktive periode, dvs. 1. marts til 1. november, skal der opstilles paddehegn. Det skal sikres, at paddehegn opsat ved kabelgrave i yngleperioden (fra 1. april til 1. juli) ikke gennem længere tid (over to dage) spærrer tydelige vandringsveje i landskabet, der fører til ynglevandhuller. Hvor kabelgrave spærrer disse vandringsveje, skal der efter arbejdsdagens ophør udlægges plader over kabelgraven, så padderne kan vandre hen over kabelgraven i stedet for at skulle gå en større vej uden om.

25. Paddehegnene skal stå stramt, være tætsluttet til jorden, være mindst 50 cm høje med ombukkede overkant samt U-formede i enderne, og paddehegnet skal overholde en afstand på minimum 5 m til § 3-beskyttede vandhuller. Vegetationen må maksimalt være 20 cm høj 0,5 meter fra hegnet, så padder ikke forcerer hegnet og kommer ind i projektområdet via vegetationen.

26. Hele paddehegnet skal tilses mindst hver 14. dag i paddernes aktive periode for at sikre paddehegnet fungerer til enhver tid.

27. Senest 1 uge efter opsat paddehegn, skal der fremsendes billeddokumentation for udformningen af hegnet til Kolding Kommune med GPS-position for billedet samt et kort med placering af alt opsat hegn.

28. Krydsning af vandløb skal foregå ved styret underboring og må kun foregå i perioden marts-maj i dagtimerne. Styret underboring skal desuden ske under konstant visuel overvågning. Der skal ske en overvågning af terrænet, som underbores, trykket i selve underboringen og den injicerede mængde boremudder, da det er faktorer, der kan indikere et blowout.

UDKAST UDKAST

29. Trådhegn omkring solcelleparken skal opstilles på indersiden af beplantningsbælterne. Hegn langs beplantningsbælterne må have en maksimal højde på 2 meter over terræn og skal opføres som et bredmasket vildthegn. Der kan internt i området etableres sikkerhedshegn omkring teknikområdet i maksimalt 2 meters højde over terræn.

Jord og grundvand

30. Der må kun etableres vindmøller, solcelleanlæg og tilhørende transformere, der ikke medfører risiko for forurening af jord og grundvand – herunder udvaskning af PFAS-stoffer og olie.

31. Vindmølle- og solcelleanlæggets transformere og substationer skal etableres med opsamlingskar under samt alarmsystem til registrering af oliespild i opsamlingskaret.
    A. Hvis transformeranlægget etableres utilgængelig for regnvand fx overdækkede med tag eller bygning, skal opsamlingskarret kunne rumme al transformerens olieindhold.

    B. Hvis transformeranlægget etableres tilgængeligt for regnvand, skal der sikres kontrolleret afledning af regnvand med olieudskiller eller tilsvarende. Der skal indsendes dokumentation for at en tilsvarende løsning er lige så effektivt som en olieudskiller.

32. Teknikområderne med batterianlæg skal etableres med fast impermeabel belægning eller med impermeabel membran under. Teknikområderne skal afgrænses med en opkant, der effektivt forhindrer slukningsvand i at løbe ud til omgivende arealer. Teknikområderne skal aflede til et opsamlingsbassin med en afspærringsventil. Opsamlingsbassinet skal udføres med dobbeltmembran og med en volumen på minimum 40 m^3.

33. Batterianlæggenes rumslukning må ikke indeholde brandslukningsmidler med PFAS.

34. Distributionstransformere skal etableres i teknikhuse.

35. Der skal etableres (sikkerheds)hegn omkring teknikområdet.

36. Det skal dokumenteres, at de konkrete paneltyper, der anvendes i solcelleanlægget, ikke afgiver PFAS-stoffer, der kan udvaskes til jord og grundvand. Ansøger skal derfor dokumentere, at der anvendes solcellepaneler, der ikke afgiver PFAS-stoffer, som kan udvaskes til jord og grundvand. Ansøger må ikke påbegynde monteringen af solcellepanelerne, før Kolding Kommune har modtaget og godkendt indsendt dokumentation af panelvalg og dokumentation vedr. PFAS. Kolding Kommune skal senest modtage dokumentationen af panelvalg og dokumentation vedr. PFAS i forbindelse med færdigmeldingen af stativerne.

37. Der skal søges en nedsivningstilladelse til håndteringen af overfladevand, herunder fra transformerstationernes og substationernes opsamlingskar samt teknikområdernes opsamlingsbassin.

UDKAST UDKAST

Befolkning og sikkerhed

38. Der skal indsamles oplysninger fra ledningsregistret, servitutter, drænkort samt øvrige fortegnelser, som lodsejere har på jordstykkerne, inden igangsættelse af anlægsarbejdet.

Befolkning og menneskers sundhed

39. Hvis der bliver behov for arbejdspladsbelysning under anlægsarbejdet, skal belysningen være begrænset til arbejdsområdet og være nedadrettet.

40. Kolding Kommunes forskrift for miljøforhold ved midlertidige bygge-, anlægs- og nedrivningsaktiviteter skal til enhver tid overholdes.

41. Der skal udarbejdes en plan for trafikafviklingen i anlægsfasen, herunder hvilke ruter der benyttes til og fra projektområdet.

42. Eventuelle skader på veje i forbindelse med anlæggelse af vindmøllerne skal udbedres for vindmølleopstillers regning.

B. Driftsfasen

Det er driftsherre, der er ansvarlig for at overholde vilkårene i driftsfasen.

Natur, fauna og beskyttede arter

43. Beplantningsbælterne omkring energiparken skal løbende opret- og vedligeholdes således, at plantebælterne til enhver tid fremtræder tætte og afskærmende jf. bestemmelsen i lokalplan 1368-81.

44. Evt. beskæring eller fældning af træer med huller eller hulheder skal ske i september eller oktober måned. Der skal inden være foretaget en undersøgelse af de pågældende træer for flagermus. Flagermusegnede træer kan dog fældes uden for de angivne perioder, hvis det konstateres, at de pågældende træer ikke anvendes af flagermus.

45. Hvis træerne bruges af flagermus, skal de udsluses inden træerne fældes. Udslusning skal ske efter konsultation med en af Naturstyrelsens vildtkonsulenter.

46. Forud for fældning af træer med flagermus skal der:
    A. For hvert 1 træ der fældes, veteraniseres 2 træer.
    Veteranisering skal ske ved savning/boring af flagermusegnede huller i levende træer ("lagkage-veteranisering"). Derudover kan anvendes sprængning og/eller delvis styning. Træer, der skal veteraniseres, skal findes i nærområdet nærmest muligt de fældede træers placering og ikke længere væk end maksimalt 500 m fra det område, hvor de flagermusegnede træer skal fjernes.
    I det omfang, det er muligt, skal tiltagene udføres mindst et år, inden de oprindelige træer fjernes. Planlægning og gennemførelse af veteraniseringen skal ske på baggrund af nærmere beskrivelse og rådgivning fra flagermus-specialister.

UDKAST UDKAST

B. For hvert 1 træ der fældes, sikres 1 træ mod fældning i hele træets levetid fx ved tinglysning på den pågældende matrikel. Sikringen skal ske inden for en radius af maksimalt 500 m fra det område, hvor de flagermusegnede træer skal fjernes. De sikrede træer skal i alder og struktur i videst muligt omfang ligne de træer som fældes.

C. Senest 6 måneder inden fældning af træer, indsendes dokumentation til Kolding Kommune for de veteraniserede og sikrede træer.

47. For at undgå at flagermus kolliderer med vindmøllerne, skal de fire vindmøller stoppes fra solnedgang til solopgang, når middelvindshastigheden i nacellehøjde er under 8 m/s, temperaturen ved møllerne er over 10 °C og der ikke forekommer kraftig regn med nedbørsmængder over 4 mm/time. Dette gælder for perioden 15. juli til 15. oktober.

48. For de to nordlige vindmøller (mølle 3 og mølle 4) indføres der derudover stop af vindmøllerne i perioden 20. juni til 15. juli fra solnedgang til solopgang, når middelvindshastigheden i nacellehøjde er under 8 m/s, temperaturen ved møllerne er over 10 °C og der ikke forekommer kraftig regn med nedbørsmængder over 4 mm/time.

49. Der skal føres driftsjournal, der dokumenterer vindmøllernes driftstop fra solnedgang til solopgang i perioden 20. juni – 15. oktober. Journalen skal opbevares i mindst fem år og forevises Kolding Kommune på forlangende.

Jord og grundvand

50. Der må hverken anvendes pesticider til ukrudtsbekæmpelse eller gødes i området.

51. Der må ikke anvendes kemikalier i forbindelse med rensning og vedligeholdelse af anlægget, som kan udvaskes til jord og grundvand.

Befolkning og menneskers sundhed

52. Støjen fra solcelleanlægget målt udendørs som det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) må ikke overskride de i tabellen oplistede grænseværdier indenfor de anførte tidsrum jf. Miljøstyrelsens Vejledning nr. 5/1984, Ekstern støj fra virksomheder.

Dag	Kl.	Spredt bebyggelse i det åbne land	Samlede boligområder
Mandag-fredag	07.00 - 18.00	55 dB(A)	45 dB(A)
Lørdag	07.00 - 14.00	55 dB(A)	45 dB(A)
Lørdag	14.00 - 18.00	45 dB(A)	40 dB(A)
Søn - helligdage	07.00 - 18.00	45 dB(A)	40 dB(A)
Alle dage	18.00 - 22.00	45 dB(A)	40 dB(A)
Alle dage	22.00 - 07.00	40 dB(A)	35 dB(A)

UDKAST UDKAST

Støjbelastningen er det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) målt eller beregnet i punkter i 1,5 meters højde over terræn. Referencetiden regnes i henhold til støjvejledningen.

Støjens maksimalværdi må om natten ikke overstige 55 dB(A) ved boliger.

53. Hvis Kolding Kommune finder det nødvendigt, skal driftsherre for egen regning gennem målinger eller beregninger dokumentere, at vilkår nr. 52 overholdes. Dokumentationen skal ske enten i form af resultater af støjmåling udført efter Miljøstyrelsens til enhver tid gældende vejledning vedr. ekstern støj fra virksomheder og foretages i punkter, som forinden aftales med kommunen. Støjmåling skal udføres af et akkrediteret firma eller beregninger skal udføres af et laboratorium/firma, der er optaget på listen over godkendte laboratorier udarbejdet af Miljøstyrelsens referencelaboratorium. Se linket: https://referencelaboratoriet.dk/godkendte-laboratorier/. Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes en gang årligt.

54. Et eksemplar af rapporten med dokumentation af måle- og beregningsmetode skal sendes til Kolding Kommune senest 1 måned efter, at den akkrediterede støjmåling/beregning er udført og rapport er udarbejdet.

55. I berørte områder må den målte indendørs værdi af solcelleanlæggets bidrag til støjen ikke overstige følgende:

Anvendelse	A-vægtet lydtryksniveau (10-160 Hz)	G-vægtet infralydniveau
Beboelsesrum herunder i børneinstitutioner og lignende, kl. 18-07	20 dB(A)	85 dB(A)
Beboelsesrum, herunder i børneinstitutioner og lignende, kl. 07-18	25 dB(A)	85 dB(A)
Kontorer, undervisningslokaler og andre lignende støjfølsomme rum	30 dB(A)	85 dB(A)
Øvrige rum i virksomheder	35 dB(A)	90 dB(A)

56. Hvis Kolding Kommune finder det nødvendigt, skal driftsherre for egen regning gennem målinger eller beregninger dokumentere, at vilkår nr. 55 om lavfrekvent støj overholdes. Målingerne skal udføres i overensstemmelse med anvisningerne i den til enhver tid gældende vejledning fra Miljøstyrelsen vedr. lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer i det eksterne miljø. Målinger af lavfrekvent støj og infralyd skal udføres af et laboratorium, der er akkrediteret hertil eller som beskæftiger personer, der er certificerede til at foretage målingerne. Vibrationsmålinger skal udføres i henhold til de til enhver tid gældende retningslinjer i Miljøstyrelsens vejledning vedr. lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer i eksternt miljø. Måleresultaterne må ikke være højere end de fastsatte grænser. Kravet om dokumentationen kan højst fremsættes en gang årligt.

UDKAST UDKAST

57. Et eksemplar af rapporten med dokumentation af måle- og beregningsmetode skal sendes til Kolding Kommune senest 1 måned efter, at den akkrediterede måling/beregning er udført og rapport er udarbejdet.

58. Gældende støjkrav skal overholdes hos alle naboer i hele anlæggets levetid. Inden møllerne opføres skal vindmøllerne anmeldes til Kolding Kommune efter retningslinjerne i bekendtgørelse om støj fra vindmøller. Anmeldelsen skal vedlægges dokumentation for, at støjgrænserne i vindmøllebekendtgørelsen kan overholdes.

59. Ejeren af vindmøllerne skal for egen regning lade udføre støjmålinger og støjberegninger, når vindmøllerne sættes i drift. Dokumentation for målinger og beregninger, skal sendes til Kolding Kommune senest 3 måneder efter, at vindmøllerne er sat i drift. Målingerne skal dokumentere, at støjgrænserne i gældende bekendtgørelse om støj fra vindmøller overholdes. Målingerne skal foretages som Miljømåling – ekstern støj jf. den til hver en tid gældende bekendtgørelse om støj fra vindmøller. Målingerne skal foretages under repræsentative driftsforhold og skal udføres af et firma/laboratorium, der er akkrediteret hertil jf. Miljøstyrelsens liste over akkrediterede firmaer/personer.

60. Hvis målinger og beregninger viser, at vindmøllerne ikke overholder vindmøllebekendtgørelsens støjgrænser, skal der foretages en tilstrækkelig støjdæmpning fx reduceret drift svarende til, at støjgrænserne overholdes. Kan støjdæmpningen ikke gennemføres, skal driften af vindmøllerne indstilles.

61. Ved støjreduceret drift af én eller flere af vindmøllerne, skal der føres driftsjournal, der dokumenterer, at vindmøllebekendtgørelsens støjgrænser overholdes. Journalen skal opbevares i mindst fem år og forevises Kolding Kommune på forlangende.

62. Omkringliggende boliger må maksimalt udsættes for 10 timers skyggekast om året (beregnet som reel skyggetid med WindPro (Shadow) eller tilsvarende program). Vindmøllerne skal have installeret teknik og software, der gør det muligt at stoppe møllerne og begrænse det reelle skyggekast til maksimalt 10 timer pr. år.

63. Når den endelige placering af vindmøllerne er valgt og typen af vindmøller fastlagt, så skal der udføres nye skyggeberegninger som fastlægger præcis hvilke ejendomme der bliver påvirket af skyggekast og i hvor mange timer.

64. Der skal føres driftsjournal, der dokumenterer, at kravet om maksimalt 10 timers skyggekast overholdes. Journalen skal opbevares i mindst fem år og forevises Kolding Kommune på forlangende.

Befolkning og sikkerhed

65. Der skal udarbejdes en beredskabsplan for energiparken inden den tages i brug. Planen skal som minimum indeholde følgende:
    A. Alarmering
    B. Adgangsveje for beredskabet

UDKAST UDKAST

C. Adgang til slukningsvand
D. Håndtering af slukningsvand
E. Mulighed for at slukke strømmen inkl. kontaktpersoner herfor
F. Oprydning efter brand

Der skal desuden indgå håndtering af vindmøllespecifikke hændelser, som fx is på vinger, havari og vindmølle, der løber løbsk.

Beredskabsplanen skal godkendes af TrekantBrand og Kolding Kommune inden ibrugtagning af energiparken.

Beredskabsplanen skal til hver en tid opdateres i forhold til eventuelle ændringer af driften af energiparken.

Beredskabsplanen og efterfølgende opdateringer skal sendes til TrekantBrand og Kolding Kommune til godkendelse.

66. Tør vegetation, som kan medvirke til brandspredning, skal holdes nede. Hvis dette sker ved slåning, skal afslået materiale fjernes fra området.

67. Inden solcelleanlægget tages i brug skal der etableres et vedligeholdelsessystem for anlægget. Systemet skal sikre, at der foretages regelmæssig vedligeholdelse af solcelleanlæggets systemer som fx overvågning, alarmer og fysiske anlægsdele.
Minimum én gang om året skal solcelleanlægget gennemgås fysisk for fejl og mangler.
Alarm- og overvågningssystemerne vedligeholdes i henhold til fabrikantens anvisninger.

68. Vindmøllerne skal serviceres og vedligeholdes i henhold til CAS-bekendtgørelsen. Service og vedligehold skal udføres af godkendte/certificerede virksomheder.

69. Der skal føres en driftsjournal over vedligeholdelse af overvågningssystemer og energiparken. Journalen skal opbevares i mindst fem år og forevises Kolding Kommune på forlangende.

70. Der skal fremgå kontaktoplysninger på den ansvarlige driftsherre og ejer flere steder i energiparken. Oplysninger skal være tydeligt markeret i energiparken, så de er lettilgængelige.

71. Ejer af solcelleanlægget skal holde Kolding Kommune orienteret om, hvem der er driftsansvarlig for anlægget.

C. Demonteringsfasen

Det er driftsherre, der er ansvarlig for at nedtage anlægget senest et år efter, at driften er ophørt. Hvis dette ikke er sket, kan grundejer pålægges udgiften jf. vilkår 78.

UDKAST UDKAST

Natur, fauna og beskyttede arter

72. Under nedtagningen af solcelleanlægget skal der holdes en afstand på 30 m fra skovbryn for fredskov som angivet i lokalplan 1368-81 i forhold til demontering og kørsel med større maskiner og køretøjer.

73. Under nedtagningen af solcelleanlægget skal der holdes en afstand på 10 m fra § 3-beskyttede naturtyper. Denne respektafstand på 10 meter overholdes i forhold til demontering og kørsel med større maskiner og køretøjer.

74. Demonteringsfasen skal udføres i vinterhalvåret, hvor padder i området ikke eller kun i begrænset omfang er aktive, for at sikre, at påvirkningen af padder vil være ubetydelig.

Landskab, kulturarv og visuelle forhold

75. Under nedtagningen af energiparken skal der udlægges en beskyttelseszone med en bredde på 7 meter fra det enkelte diges midte som angivet i lokalplan nr. 1368-81. Denne respektafstand på 7 meter overholdes i forhold til demontering og kørsel med større maskiner og køretøjer.

76. Ved nedtagningen af solcelleanlægget skal de til den tid gældende regler overholdes fx i forhold til beskyttet natur, fredskov, bortskaffelse af affald og støj.

Befolkning og sikkerhed

77. Ophører driften af energiparken skal vindmøller og solcelleanlæg inkl. fundamenter, tekniske anlæg og installationer samt arbejdsarealer og veje, der alene anvendes til energiparken fjernes af driftsherre inden ét år efter driftsophør. Projektarealerne skal retableres til natur eller landbrugsareal ved ophør af energiparken.

78. Hvis fjernelsen og retableringen, jf. vilkår nr. 77 ikke er udført indenfor 1 år af driftsherren, kan kommunen lade arbejdet udføre for grundejers regning.

Vilkårene har til formål at sikre gennemførelsen af foranstaltninger, der kan afhjælpe projektets virkninger på miljøet, herunder at

- tilgodese de landskabelige og kulturhistoriske interesser, der knytter sig til området
- varetage hensynet til områdets fauna herunder deres passage gennem området
- beskytte § 3-natur og andet natur herunder fredskov mod påvirkning
- varetage hensynet til bilag IV-arter
- beskytte grundvandsressourcen mod forurening
- beskytte kulturarv og fortidsminder
- varetage hensynet til de omkringboende og deres interesser
- forebygge brand og sikre, at der sker løbende vedligehold af anlægget

UDKAST UDKAST

Overvågning

Energiparken er digitalt overvåget, og der vil desuden være krav om løbende inspektioner af energiparken.

Afværgende foranstaltninger

Det er vurderet, at projektet ikke medfører væsentlige negative indvirkninger på miljøet.

Bygherre har foreslået afværgende foranstaltninger i forhold til driftstop/flagermusstop af vindmøller i drift og afskærmende beplantning i forhold til den visuelle påvirkning, samt afværgende foranstaltninger i anlægsperioden i forhold til trafik samt bilag IV-arterne odder, flagermus og løvfrø for at sikre en tilstrækkelig beskyttelse af arterne. De afværgende foranstaltninger er stillet som vilkår i nærværende tilladelse.

Det drejer sig om krav til energiparkens udformning og placering, afskærmningen af solcellerne med beplantningsbælter, udlægning af arealer til faunapassage, friholdelse af og respektafstand til natur og beskyttede sten- og jorddiger. I anlægsfasen vil der blive udarbejdet en ruteplan for at afværge en potentiel væsentlig negativ påvirkning fra trafik, og etablering af paddehegn for at sikre beskyttelse af padder samt effektiv overvågning af evt. underboringer ved krydsning af vandløb for at undgå en potentiel forurening af vandmiljøet og påvirkning af bilag IV-arten odder. Der vil desuden være en begrænset mulighed for fældning og beskæring af træer med huller eller hulheder, og der vil være driftsstop af vindmøllerne på visse tidspunkter pga. skyggekast og/eller flagermus.

Beskrivelse af projektet

Det ansøgte projekt omfatter etablering af et jordbaseret solcelleanlæg og opstilling af fire vindmøller til elproduktion nordvest for Højrup mellem Højrup Overskovvej, Højrup Landevej, Farrisvej og Stenskærvej i den sydvestlige del af Kolding Kommune jf. figur 1. Anlægget forventes at producere ca. 296.000-310.000 MWh årligt svarende til strømforbruget for ca. 66.660 husstande.

Projektområdet er ligeledes blevet udpeget som en statslig energipark. Plan- og Landdistriktsstyrelsen har derfor udarbejdet en bekendtgørelse for området, som medfører videre adgang til at dispensere fra visse beskyttelseshensyn med henblik på at realisere energiparken. Bekendtgørelse nr. 647 om en energipark ved Farris i Kolding Kommune trådte i kraft d. 6. juli 2026.

UDKAST UDKAST

Figur 1. Plan- og projektområdets afgrænsning (hvis stiplet linje). Området ligger nordvest for Højrup mellem Højrup Overskovvej, Højrup Landevej, Farrisvej og Stenskærvej. En mindre del af området ligger nord for Farrisvej vest for Østerbyvej. Kabelforbindelsen ligger udenfor området og fremgår ikke af kortet.

UDKAST

Energiparken

Projektet omfatter opstilling af 4 vindmøller med en totalhøjde på op til 180-185 meter. Vindmøllerne forventes at have en rotordiameter på omkring 162 meter og nacellen placeret i godt 100 meters højde. Vindmøllerne opstilles på en ret linje med ensartet indbyrdes afstand. De fire vindmøller forventes at kunne producere mindst 75 GWh årligt.

Der påtænkes antirefleksbehandlede solcellepaneler på stativer med en samlet højde på op til 4 meter over terræn enten som faste paneler eller med en roterende struktur, der drejer solcelle-panelerne med

solens bevægelse. Solcellepanelerne påtænkes opstillet i bygge-felter, i parallelle rækker med en ensartet indbyrdes afstand.

Omkring solcelleanlægget påtænkes bevaret og etableret ny afskærmende beplantning. På indersiden af beplantningen vil der af sikkerhedshensyn være mulighed for etablering et bredmasket vildthegn.

Som en del af projektet ønskes en række tekniske anlæg og installationer, herunder batteripark og 1-2 transformerstationer, hvorfra den producerede el samles og føres frem til en tilslutning til elnettet. Den maksimale bygningshøjde for disse tekniske anlæg er forventelig 8,5 meter over terræn, mens lynafledningsmaster forventes opført med en højde på op til 15 meter over terræn.

Vindmøllerne indeholder hver især indbyggede transformere. Solceller vil tilsluttes via invertere samt step-up transformere og/eller substationer, der placeres som mindre teknikbygninger jævnt fordelt over solcelleanlægget, før nettet samles via en ny transformerstation centralt i energiparken. Den nye transformerstation vil placeres inden for et særskilt byggefelt hertil, der også forventes at rumme et antal batterier, som opstilles i lukkede containere med dertilhørende transformere og invertere mv.

Den videre distribution af el ud af energiparken vil ske i samarbejde med Energinet. Med henblik på nettilslutning nedgraves et 150 kV højspændingskabel mellem energiparken og en eksisterende 150 kV transformerstation ved Maugstrup. Den samlede kabelforbindelse forventes at være ca. 12 km lang, hvoraf ca. 6,5 km af strækningen ligger i Kolding Kommune og ca. 5,5 km i Haderslev Kommune. Derudover kan der evt. være behov for en udbygning af transformerstationen ved Maugstrup i Haderslev Kommune.

Selve kablet er typisk opbygget af en leder, i kobber eller aluminium, et lag af isolering, et lag af vandstoppende materiale og en ydre, beskyttende kappe i et plastmateriale som polyethylen. Kablet vil være nedgravet. Under anlægsfasen graves det ned i jorden i frostfri dybde. Når den først er anlagt, vil forbindelsen ikke være synlig eller have betydning for landbrugsarbejder eller lignende aktiviteter på jorden ovenfor. Placeringen af kablet kan dog, afhængigt af omstændighederne, have betydning for fremtidig arealanvendelse langs forbindelsen.

Anlægsfasen forventes at strække sig over ca. 12-24 måneder, før alle aktiviteter er tilendebragt.

Demontering

Anlæggets levetid forventes at være minimum 30 år. Når anlægget tages ud af drift, nedtages vindmøller, solcelleanlæg og batterilager herunder invertere, transformere, kabler m.m. og ligeledes fjernes de andre tilhørende tekniske anlæg fra området. Anlagte veje, der ikke anvendes som markveje, fjernes. De etablerede stier i områder og naturområder, er varige anlæg og vil ikke blive fjernet.

For en mere udførlig projektbeskrivelse henvises til miljøvurderingsrapporten.

UDKAST UDKAST

Sagsfremstilling

European Energy A/S og Eurowind Energy A/S (bygherre) har over for By- og Fællesforvaltningen d. 4. maj 2026 fremlagt en miljøvurderingsrapport for indvirkningerne på miljøet for et vind- og solcelleanlæg ved Farris. Projektområdet udgør ca. 317 ha og ud af hele området vil ca. 217 ha blive brugt til solceller og de resterende arealer til vindmøller, tekniske anlæg, vej, parkering, faunapassager, vådområder og et offentligt tilgængeligt stisystem.

Formålet med vindmølle- og solcelleprojektet er at producere elektrisk strøm ved hjælp af vind- og solenergi, som kan erstatte strøm, som er produceret på andre måder. Energiparken forventes at producere ca. 296.000-310.000 MWh årligt svarende til strømforbruget for ca. 66.660 husstande.

Projektet er ikke i overensstemmelse med gældende kommuneplan og lokalplan. Derfor er der udarbejdet et kommuneplantillæg (Tillæg nr. 10) og en lokalplan for projektområdet (Lokalplan nr. 1368-81). Da planerne og projektet er direkte afhængige af hinanden og alle er omfattet af lov om miljøvurdering, dækker miljøvurderingsrapporten således både vurderingen af miljøpåvirkningerne fra kommuneplantillægget og lokalplanen såvel som vurderingen af miljøkonsekvenserne af solcelleprojektet.

Miljøvurderingsrapporten viser, at projektet kan gennemføres med en middel påvirkning af landskabet og de visuelle forhold, en mindre påvirkning af de større pattedyr samt de omkringboende i området. Projektet kan gennemføres uden at påvirke det omkringliggende miljø væsentligt negativt. Påvirkningen fra projektet er minimeret ved at fastsætte en række krav til energiparkens etableringsfase samt selve udformningen og placering af energiparken herunder afskærmning af solceller, vedligehold og drift af parken.

Det er ikke muligt fuldstændigt at opveje projektets negative påvirkninger på miljøet. Miljøvurderingsrapporten viser, at vindmøllerne i energiparken vil være markant synlige og visuelt dominerende i de nære omgivelser inden for 1-2 km's afstand. For enkelte omkringboende naboer vil vindmøllerne medføre en væsentlig negativ visuel påvirkning. På større afstande vurderes vindmøllerne ikke at medføre en væsentlig visuel påvirkning.

Der vil desuden være enkelte mindre, men acceptable påvirkninger af miljøet. De mindre påvirkninger, som projektet vil medføre efter fastsættelse af krav, er påvirkninger af:

- indsynet til Stepping Kirke
- materielle goder (visuel gene fra ejendom)
- menneskers sundhed (skyggekast og lys)
- bilag IV-arterne flagermus, odder og løvfrø
- fri bevægelighed af større pattedyr (hjorte)

Når miljøkonsekvenserne ved etableringen af energiparken skal opgøres, er det nødvendigt at se på projektets samlede virkninger for en lang række miljøparametre i og i umiddelbar nærhed af projektområdet. Projektet kan således sagtens være miljømæssigt gunstigt, selvom det indebærer påvirkninger på nogle parametre, så længe de enkelte påvirkninger samlet set er små.

UDKAST UDKAST

Baggrund
Kolding kommune har modtaget en ansøgning fra European Energy A/S og Eurowind Energy A/S om etablering af et vindmølle- og solcelleanlæg ved Farris den 16. august 2023. Med ansøgningen anmodede bygherren om, at projektet skulle undergå en fuld miljøkonsekvensvurdering.

Inden miljøvurderingen skal der foretages en afgrænsning af miljøvurderingens indhold, og i den forbindelse skal der forud for denne foretages en høring af berørte myndigheder og offentligheden.

På baggrund af ansøgningen blev der derfor gennemført en høring af såvel offentligheden, som berørte myndigheder og direkte berørte parter, høringen skulle sikre, at alle relevante forhold, som skal tages i betragtning under miljøvurderingen, er belyst. Afgrænsningsnotatet har været i høring i perioden den 19. september 2024 til den 10. oktober 2024, hvorefter afgrænsningsnotatet er blevet tilrettet i henhold til de indkomne bemærkninger.

Efterfølgende har udvikler ønsket at inkludere nettilslutningen til transformerstation ved Maugstrup i Haderslev Kommune. Afgrænsningsnotatet har derfor været udsendt i en supplerende høring hos de, for projektet, relevante berørte myndigheder og offentligheden.

Afgrænsningsnotatet har været i høring hos interne berørte myndigheder i begge kommuner i perioden den 11. marts til den 25. marts 2025, hvorefter afgrænsningsnotatet er blevet tilrettet i henhold til de indkomne bemærkninger. Dernæst har afgrænsningsnotatet været ude i offentlig høring hos parter og eksterne berørte myndigheder i perioden den 1. april til den 22. april 2025, hvorefter afgrænsningsnotatet er blevet tilrettet i henhold til de indkomne høringssvar.

Det endelige afgrænsningsnotat forelå den 20. maj 2025.

By- og Fællesforvaltningen modtog d. 4. maj 2026 den endelige version af miljøvurderingsrapporten, som har dannet baggrund for nærværende § 25-tilladelse.

Over en periode på otte uger fra den 7. september 2026 til den 25. oktober 2026 gennemføres en høring af miljøvurderingsrapporten for vindmølle- og solcelleprojektet og plangrundlaget samt en høring af udkastet til § 25-tilladelse til projektet og planforslagene.

Hér vil der i den endelige § 25-tilladelse være et afsnit vedrørende evt. høringssvar og hvilken mulig indvirkning disse kan have på den endelige afgørelse.

Andre tilladelser mv.
Der er med denne § 25-tilladelse ikke taget stilling til andre nødvendige tilladelser efter anden lovgivning eller til bygherrens adkomst til de nødvendige arealer. Tilladelsen kan således først udnyttes i takt med, at bygherren har adkomst til arealerne og har indhentet andre nødvendige tilladelser efter anden lovgivning fx til læskure.

Tilladelsen erstatter ikke tilladelser efter anden lovgivning, som er nødvendige for projektets realisering – herunder fx dispensation efter § 17 i naturbeskyttelsesloven, dispensation efter § 29a i museumsloven, tilladelse efter § 26 i vandforsyningsloven mv.

UDKAST UDKAST

I øvrigt

Der kan klages over denne tilladelse, jf. vedlagte klagevejledning. Klagefristen vil være fire uger efter, at afgørelsen er offentliggjort. Den endelige afgørelse vil blive offentliggøres på Kolding Kommunes hjemmeside på www.kolding.dk/miljoesager d. XX. måned 2026.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden for tre år efter, at den er meddelt, eller ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år, jf. miljøvurderingslovens § 39.

Venlig hilsen

Lise Arp	og	Katrine Munck
Biolog		Kemiingeniør

UDKAST UDKAST

Klagevejledning vedr. afgørelser om miljøvurdering af planer og projekter

- Indsættes ved meddelelse af endelig § 25-tilladelse -

Bilagsoversigt

- indsættes ved meddelelse af endelig § 25-tilladelse -

UDKAST UDKAST